**Samferdselskomiteen**

**Notat til skriftlig høring til Stortinget**
**Fra Norges museumsforbund**
**Ang. forslag til statsbudsjett 2027**

14. oktober 2026

Norges museumsforbund representerer 121 medlemsmuseer landet rundt. Hovedparten av medlemmene (61 museer) finansieres over budsjettet til kultur- og likestillingsdepartementet, mens øvrige museer finansieres via ni andre budsjettproposisjoner og Svalbardbudsjettet eller annen form for tilskudd. Det vitner om museenes betydelige samfunnsrolle og brede forankring i statsforvaltningen.

Museene er en del av den demokratiske infrastrukturen og i en tid der krig, geopolitisk uro, desinformasjon, polarisering og svekket tillit til samfunnsinstitusjonene oppfattes museene som en viktig del av beredskapen. Derfor må museene ha reelle muligheter til å bidra i praksis og ikke begrenses av reelle nedskjæringer.

Vi ønsker at dette skal synliggjøres bedre i budsjettproposisjonene. I dag er at flere av museenes driftsbudsjetter innlemmet i tilskuddene til Vegdirektoratet, Jernbanedirektoratet og Kystdirektoratet (nå Næringskomiteens ansvar). Synligheten som Forsvarshistorisk museum har fått i budsjettproposisjon for 2027 er et eksempel på god synliggjøring. Der legges det også vekt på å sette tydelige mål om å videreutvikle arbeidet med bevaring, formidling og forskning samt god og forsvarlig drift.

Et tema vi repeterer er situasjonen for Museumsbanene. Disse 7 banene er en stor attraksjon, betjener over 100.000 besøkende i løpet av en sesong, og befinner seg på følgende steder:
**Trøndelag:** *Thamshavnbanen*
**Akershus:** *Urskog-Hølandsbanen og Lommedalsbanen*
**Agder:** *Setesdalsbanen*
**Buskerud:** *Krøderbanen*
**Telemark:** *Rjukanbanen*
**Hordaland:** *Gamle Vossebanen*

Forslaget til tilskudd i 2027 innebærer kun en indeksregulering. Økningen fra 2023 til 2024, som oppstart på oppfølgingen av «Plan for historisk togmateriell», er dessverre ikke fulgt

opp neste år heller. Vi mener at post 76 - historisk togmateriell må bli økt til kr 52 mill. En mer langsiktig strategi er å øke tilskuddet til 70 mill. kroner.

Museumsforbundet minner igjen om at museumsbanene står overfor betydelige utfordringer i årene som kommer. Klimaendringer har bidrar til at forfall og etterslep i vedlikeholdet øker både hva gjelder infrastruktur og materiell. Økte tilskudd er helt vesentlig for å sikre fremtidig bærekraftig vedlikehold. Det er behov for en flerårig opptrappingsplan, og vi minner om at klima-endringer i større grad enn før bidrar til økende forfall for de historisk viktige jernbanene. Dette er også viktig for å opprettholde det betydelige frivillige arbeidet og ikke minst den immaterielle kunnskapen knyttet til drift og bevaring av viktige kulturmiljø som kan bidra til beredskap i en krisesituasjon.

Ole Aastad Bråten
Styreleder

Hanne K. Jakhelln
generalsekretær